

Τοπική Αυτοδιοίκηση και πολυπολιτισμικότητα (Φωτεινή Τζώρα, Πολιτικός Επιστήμων)

/ [Πεμπτούσια](#)

«Η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της»

(Άρθρο 24, παράγραφος 1 του ΔΚΚ, από Μπιτσάνη: 213)

Λαός, με τη σημασία του Δήμου, νοείται το σύνολο των πολιτών που έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις[1] και απαρτίζουν μία πολιτική κοινωνία ίσων και ελεύθερων ατόμων, ανεξάρτητα από εθνικές καταβολές, θρησκευτικές ή ιδεολογικές πεποιθήσεις[2].

Δικαιώματα και υποχρεώσεις αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Υποχρέωση χωρίς δικαίωμα σηματοδοτεί την ανθρώπινη αθλιότητα και δικαίωμα

χωρίς υποχρέωση οδηγεί στον άκρατο ατομικισμό, που καταλήγει στην κοινωνική εξαθλίωση και το δημόσιο κίνδυνο[3].

Στο πλαίσιο αυτό, η αναγνώριση της διαφορετικότητας και η ουσιαστική θωράκιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου αναδεικνύεται σε βασική παράμετρο για την εμπέδωση της δημοκρατίας, αλλά και της κοινωνικής συνοχής, η οποία είναι αναγκαίος όρος ανάπτυξης και προόδου[4].

Στις σύγχρονες πλουραλιστικές κοινωνίες[5], προκειμένου να διασφαλιστεί η κοινή συμβίωση των ανθρώπων, η κρατική εξουσία οφείλει να τηρεί ουδέτερη στάση απέναντί τους, να μην ενστερνίζεται καμία εθνική ταυτότητα, ούτε να γίνεται κήρυκας εθνικιστικής ιδεολογίας.

Το Κράτος και η Τοπική Αυτοδιοίκηση[6] είναι συνδεδεμένοι με μία άρρηκτη σχέση μεταξύ τους, καθώς η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί τον πλησιέστερο λαϊκό εκφραστή. Τα προβλήματα της αυτοδιοίκησης δεν είναι άσχετα από τα ζητήματα που απασχολούν τον πληθυσμό της και όλα τους εκπορεύονται από τις ίδιες πολιτικές επιλογές[7].

Ο Δήμος αποτελεί κατάσταση ηθελημένης συμβίωσης συγκεκριμένου συνόλου αυτεξούσιων πολιτών σε συγκεκριμένο τόπο. Η συμβίωση στο Δήμο προϋποθέτει τη βαθιά συναντίληψη του κοινού καλού μεταξύ των δημοτών. Δεν αρκεί η αναγκαστική υποταγή στους νόμους. Οι δημότες είναι κοινωνοί και όχι υπήκοοι της εξουσίας. Η σχέση τους είναι η γνήσια πνευματική, ηθική, ψυχική κοινωνία και όχι η τυπική επικοινωνία[8].

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι σημαντικός και πολυδιάστατος. Μπορεί να γίνει ο πυρήνας, ο οποίος θα εμπνεύσει και θα συσπειρώσει το σύνολο των κατοίκων που ζουν στην περιοχή, δημιουργώντας πολίτες με αυτοπεποίθηση, ικανούς να αναπτύξουν και να προάγουν την πολυπολιτισμική συνύπαρξη μέσα από πλήθος πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Από την άλλη, μπορεί να οξύνει τις αντιθέσεις μεταξύ τους, οδηγώντας στην αύξηση των ρατσιστικών εκδηλώσεων και των φαινομένων της ξеноφοβίας και του εθνικισμού[9].

Η πόλη είναι το μέρος όπου οι άνθρωποι συναντιούνται για να ανταλλάξουν ιδέες, να συνδιαλλαγούν ή απλώς να χαλαρώσουν και να περάσουν όμορφα. Ο ζωτικός χώρος της πόλης -οι δρόμοι, οι πλατείες, τα πάρκα της- αποτελούν τον χώρο έκφρασης, αλλά και τον καταλύτη αυτής της διαδικασίας. Παρέχουν την απαραίτητη δομή που επιτρέπει να λάβουν χώρα δραστηριότητες, από τις πιο ήσυχες και χαλαρωτικές, μέχρι τις πολύβουες και μαζικές. Μια ανθρώπινη πόλη - με προσεχτικά σχεδιασμένους δρόμους, πλατείες και πάρκα- δημιουργεί ευχάριστα

συναισθήματα, όχι μόνο στους περαστικούς και τους επισκέπτες, αλλά και σ' εκείνους που καθημερινά εργάζονται, κατοικούν και ζουν εκεί[10].

Ωστόσο, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είναι μόνο τα κτίρια, οι δρόμοι, οι κήποι και τα πάρκα. Η τοπική αρχή που θέλει να λειτουργεί με τις αρχές της δημοκρατίας είναι πρωτίστως ανθρώπινη και ανοιχτή προς τη δράση των ανθρώπων, συνδυάζοντας την ορθολογική σκέψη, την προσωπική ελευθερία και την αναγνώριση της διαφορετικότητας -του Άλλου[11]-.

[1] Αγαλλοπούλου, Βασικές έννοιες Αστικού Δικαίου, Αθήνα - Κομοτηνή, 2003: 81.

[2] Μανιτάκης, Συνταγματική οργάνωση του κράτους Με στοιχεία Πολιτειολογίας, Αθήνα- Θεσσαλονίκη, 2007: 109.

[3] Παναγιωτίδης, 2005: 89.

[4] Παυλόπουλος, 2008.

[5] Μανιτάκης, 2007: 109.

[6] Ορισμένα στοιχεία που συνθέτουν το περιεχόμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης:

A) Συστατικά στοιχεία: α) Χώρος, β) Άνθρωποι, που διαβιούν στον δεδομένο χώρο, γ) Τοπικές υποθέσεις, δ) Ικανότητα, δηλ. εξουσία διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων, ε) Άσκηση της εν λόγω εξουσίας από όργανα των ΟΤΑ, υπό δική τους ευθύνη, τα οποία υπό δημοκρατικό καθεστώς, αναδεικνύονται με εκλογή κατ' εφαρμογή της αρχής της λαϊκής κυριαρχίας

B) Λειτουργικά στοιχεία: α) Μέσα διαχείρισης των τοπικών υποθέσεων για την διοίκησή τους. Αυτά μπορούν να διακριθούν σε δύο: αα) Όργανα άμεσα (αιρετά) και έμμεσα (υπάλληλοι των ΟΤΑ), ββ) Περιουσία, υπό ευρεία έννοια. Το στοιχείο αυτό προσδίδει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση την δυνατότητα να μεριμνήσει πραγματικά για την θεραπεία των τοπικών αναγκών, κατά τρόπο που θα αποκλείει την συνεχή εξάρτηση της λήψης αποφάσεων, στην ουσία, εκ μέρους της Κεντρικής Εξουσίας (Τάχος, 2007: 263).

[7] Χλωπτσιούδης, Τοπική αυτοδιοίκηση, προοπτικές ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών, Θεσσαλονίκη 2011.

[8] Δημητροκάλλης, *Οι κοινότητες των Ελλήνων. Αρνήσεις για την κατάργηση, προτάσεις για την ενίσχυση*, 1997

[9] Μπιτσάνη, 2004: 213-215.

[10] Gehl, *Ανθρώπινες πόλεις*, 2013.

[11] Βλ. αναλυτικά: Χλωπτσιούδης, 2011 και Καλογεράτος, *Το λεξικό της Δημοκρατίας*, 2001: 365.

Παρατήρηση: Το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας «**Τοπική Αυτοδιοίκηση και Πολυπολιτισμικότητα. Η περίπτωση του Δήμου Αχαρνών**» της φοιτήτριας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστήμιου (Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ) και πολιτικής επιστήμονος κ. **Φωτεινής Τζώρα**. Η εργασία εκπονήθηκε με α' επιβλέπουσα καθηγήτρια την κ. Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία, β' επιβλέπουσα καθηγήτρια την κ. Συλαίου Στυλιανή και Ακαδημαϊκό υπεύθυνο τον κ. Μπαντιμαρούδη Φιλήμονα, δημοσιεύεται, δε, εμπλουτισμένη σε συνέχειες από την ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ.

[Διαβάστε το προηγούμενο τμήμα της εργασίας εδώ](#)